

កម្រងសម្ព័ន្ធភាស

បណ្ណាម្នាក់ប្រាជ្ញខ្មែរ

ការផ្សាយរបស់ព័ត៌មានបណ្ណិតសភា
នៃសាកលវិទ្យាល័យបញ្ញាសាស្ត្រកម្ពុជា

ព.ស. ២៥៥៥

បញ្ជីមាតិកា

បណ្តាំក្រមង្គុយ.....	១
ព្រះពុទ្ធ.....	៧
ព្រះរាជសម្ភារៈ.....	១១
ព្រះបាទ អង្គខ្លុង.....	២៤
សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត.....	២៦
ច្បាប់ល្បើកថ្មី.....	២៧
ច្បាប់រាជនេតិ.....	២៩
ភិក្ខុឥន្ទបញ្ញោហា មណីចិន្តា.....	៣០
ភាសិតបុរាណ.....	៣៣

បណ្តាំគ្រមខ្ចីយ

ឃើញឬកគេល្អ	ទោះបីមានក្រ
យកគេជាញាតិ	គួររាប់អ្នកក្រៅ
ជៅអ្នកឯទៀត	រាប់រើសមារយាទ

សុចរិតត្រឹមត្រូវ។

រៀនបទរៀនបាទ	កុំកោងហួសខ្នាត
កុំភ្លាត់ហួសផ្លូវ	កុំភ្លើនភ្លេចម៉ែ
កុំប្រែហួសឌី	ឃើញចាស់សក់ស្កូវ

កុំស្ទុះមើលងាយ។

កុំរៀនអ្នកស្រែ

ត្រកូលឯងខ្មែរ

កុំប្រែក្រឡាស់

ក្រលេកឃើញគុណ

ទន់ខ្លួនសំពះ

កុំធ្វើអ្នកណាស់

កុំឆ្កៈអ្នកក្រ។

អ្នកកុំភ្លេចគុណ

គ្រូលេខនព្វន្ត

គ្រូសូត្រអក្សរ

កុំចាប់ដៃទាញ

គំនាប់ឯកំភក

កុំជជែកត

ស្មើមិត្តសំឡាញ់។

កុំអួតកុំអាង	កុំដើរមើលរាង
មើលអង្គអាត្មា	កុំដើរផ្ទះគេ
ហួសពេលវេលា	កុំទៅធានា

ទ្រព្យគេទាំងឡាយ។

កាន់ឬកន្ត្រៃ	ឲ្យខ្ចីមកក្បាលឆ្នាំ
ទើបបានជាតាប	យកឆោតដាក់ខ្លួន
ច្រើនមានគេរាប់	បើខ្លួនឥតទ្រព្យ

កុំឆ្ងាប់ហ៊ានខ្លី។

កូនចៅប្រុសស្រី	រកប្រពន្ធពី
ឲ្យរកស្រុកជិត	បើរកស្រុកឆ្ងាយ
ឲ្យម្តាយពិនិត្យ	ឲ្យត្រឹមត្រូវពិត

ពូជពង្សាវតារ។

កូនអើញអ្នកចាំ	កុំជឿខែឆ្នាំ
កុំជឿតម្រា	ពាក្យកូនតម្រាយ
កើតពីមនុស្សចារ	ពីដូនពីតា

ចារតាមសម្គាល់។

កូនចៅស្រីៗ	ក្រមុំសារឌី
រៀននោតឆ្មោម	ប្រុសស្មើម៉ែឌី
ឆ្ងល់ប្រលោម	មើលរូបមើលនោម

កុំព្រមដោយងាយ។

កុំភ្លឺចក្កក់គ្នាញ់	បើចិត្តស្រឡាញ់
កុំចេញនិយាយ	បើស្តាប់កុំប្តឹង
បើខឹងកុំឆ្កាយ	កុំសកុំរាយ

កុំងាយធ្វើស្មិទ្ធ។

កុំដើរប្រាប់គេ	កុំអាងអួតជេរ
ក្រែងប្រុសចិត្តឈឺ	នៅចិត្តនឹង
កុំវេល់ធ្វើស្មិទ្ធ	ប្រុសនឹងអាណិត

គិតចូលដណ្តឹង។

ម្តាយឪពុកនិងកូន	បីដូចខ្លួននិងស្រមោល
ឃើញខុសកុំដេញដោល	កុំថ្កោលទោសអ្នកមានគុណ។
ល្ងង់ខ្លៅត្រូវតែសួរ	ពាក្យឆ្លើយកុំស៊ីន
យកពាក្យផ្អែមជាមុន	ទន់លំទោនឱនប្រណីប័តន៍។
ទោះម៉ែឪស្លូតកាច	គួរតែខ្លាចដូចមហាក្សត្រ
ម្តាយជេរពីរបីម៉ាត់	គួរតែស្ងាត់ស្ងៀមឆេឃីង។

ល្អមិនក្រយូរ	ស្វែងរៀនកេត្ត
ស្វិតុំស្តាយទ្រព្យ	ត្រូវវាយកុំខឹង
ច្រើនខំផ្តាប់	ចេះមន្តសាយសព្វ

ត្រលប់ជាមាន។

ព្រះពុទ្ធ

សេចក្តីមិនប្រមាទ គឺជាផ្លូវនៃសេចក្តីមិនស្លាប់

សេចក្តីប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីស្លាប់។

បុគ្គលគួរតែកល់ខ្លួនឯងឆោតាំងនៅក្នុងគុណធម៌ដ៏សមគួរជាមុនសិន ចាំប្រដៅអ្នកដទៃជា
ក្រោយទើបមិនលំបាក។

បុគ្គលណាធ្វេសប្រហែសក្នុងកាលមុន ដល់កាលជាខាងក្រោយមក បុគ្គលនោះមិន
ធ្វេសប្រហែសវិញ អ្នកនោះឯងឈ្មោះថា ញ៉ាំងលោកនេះ ឆ្លើយសំដូចព្រះចន្ទផុត
ស្រឡះចាកពណ៌។

ឈ្មោះថាទីស្ងាត់របស់អ្នកធ្វើនូវបាបកម្មមិនមានក្នុងលោក ជនពាលរមែងសម្គាល់ស្ថាន
ទីជាព្រៃដែលគេឃើញនោះ ថាជាទីស្ងាត់។

យសរមែងចម្រើនដល់អ្នកមានព្យាយាមរៀនរ័ន មានស្មារតី១ មានការងារស្អាត១
ពិចារណាហើយទើបធ្វើ១ ប្រុងប្រយ័ត្ន១ រស់នៅដោយធម៌១ ជាអ្នកមិនប្រមាទ១។

អ្នកឈ្នះគេរមែងប្រសព្វលៀង អ្នកចាញ់គេរមែងនៅជាទុក្ខ បុគ្គលលះនូវការឈ្នះ និង
ការចាញ់ហើយស្ងប់ម្យ៉ាង តែងនៅជាសុខ។

អវិជ្ជា គឺជាប្រភពនៃសេចក្តីទុក្ខទាំងអស់។

បុគ្គលមិនមែនជាអ្នកថោកទាបព្រោះជាតិទេ មិនមែនជាអ្នកប្រសើរ ព្រោះជាតិទេ ជា
អ្នកថោកទាបព្រោះកម្ម ជាអ្នកប្រសើរ ក៏ព្រោះកម្ម។

អ្នកណាមិនក្រោធ មិនតក់ស្លុត មិនអួតអាង មិនរង្សៀស ប្រសប់និយាយ មិនរាយមាយ
អ្នកនោះឈ្មោះថា មុនី មានវាចាសង្ខេបហើយ។

ការស្រេកឃ្លានជាពេជ្រដ៏កាចខ្លាំងបំផុត។

បុគ្គលណាដឹងខ្លួន ឬសម្គាល់ខ្លួនថាជាមនុស្សល្ងង់ បុគ្គលនោះនឹងបានក្លាយទៅជា
បណ្ឌិត ព្រោះការដឹងខ្លួននោះ។ បុគ្គលដែលជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ហើយសម្គាល់ខ្លួនថាជា
បណ្ឌិតនោះ គឺជាគតកំណត់ហៅថា ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ។

ការក្រីក្រ គឺជាសេចក្តីទុក្ខរបស់លោក(សង្គម មនុស្ស)

ការធំពាក់បំណុលគេ គឺជាសេចក្តីទុក្ខរបស់លោក។

ការមិនមានរោគ គឺជាលាភដ៏ឧត្តមបំផុត។

ព្រះរាជសម្ភារៈ

មនុស្ស៨ជំពូក ដែលព្រះរាជា ត្រូវលះបង់ចោល

១ មនុស្សខ្ចីលច្រអូស

២ មនុស្សមានចិត្តអាក្រក់

៣ មនុស្សល្ងង់ខ្លៅ

៤ មនុស្សមានមាយាទអាក្រក់

៥ មនុស្សធ្វើការមែងខូច

៦ មនុស្សបិទបាំងទោសខ្លួន

៧ មនុស្សមិនសណ្តោសគេ

៨ មនុស្សមិនស្មើត្រូវគ្នា

មនុស្ស៧ជំពូកដែលព្រះរាជាមិនគួរធ្វើជាអ្នកសម្រេចការឡើយ

១ មនុស្សសម្តីអាភ្រក់

២ មនុស្សកាច់គេ

៣ មនុស្សលោភ

៤ មនុស្សមិនហាត់ក្នុងធម្មសាស្ត្រ

៥ មនុស្សឃើញតែប្រយោជន៍ខ្លួន

៦ មនុស្សមើលគុណម្ចាស់

៧ មនុស្សនិយាយកុហក

ព្រះរាជាគូរតម្កល់មនុស្ស ជាធំក្នុងទីពិភាក្សាផ្សេងៗ

១ មនុស្សមានត្រកូល

២ មនុស្សមានសីលគុណ

៣ មនុស្សមានពាក្យសត្យ

៤ មនុស្សមិនប្រព្រឹត្តក្នុងអតតិទាំង៤

៥ មនុស្សមានប្រាជ្ញា

៦ មនុស្សមានពាក្យពីរោះ

៧ មនុស្សឆ្លៀវឆ្លាតក្នុងរាជសាស្ត្រ និងធម្មសាស្ត្រ

ព្រះរាជាគួរតាំងមនុស្សប្រកបដោយគុណ៥ជាចៅហ្វាយឃ្លាំង

១ មនុស្សមានត្រកូលជាអ្នកទៀងត្រង់

២ មនុស្សព្យាយាមរក្សាទ្រព្យអោយល្អ

៣ មនុស្សស្គាល់ត្រកូលកែវទាំងពួង

៤ មនុស្សធ្វើការស្អាតមិនភ្លាំងភ្លាត់

៥ មនុស្សមានចិត្តទៀងត្រង់

ព្រះរាជាតាំងនាយទ្វារគូររើសមនុស្ស៦ជំពូក

- ១ អ្នកស្គាល់មនុស្សចាស់ថ្មី
- ២ មនុស្សមានស្មារតី
- ៣ មនុស្សមានរូបកាយសមរម្យ
- ៤ មនុស្សអត់ធន់នូវការលំបាក
- ៥ មនុស្សមានការងារល្អ
- ៦ មនុស្សល្អៗក្នុងការសាកសួរជំនុំ

ព្រះរាជាតាំងរាជទូតគូរើសមនុស្សប្រកបដោយគុណឯយ៉ាង

១ មនុស្សមានប្រាជ្ញា

២ មនុស្សចេះដឹង

៣ មនុស្សភ្លឺរស្មី

៤ មនុស្សចេះកំណត់ចិត្តអ្នកដទៃ

៥ មនុស្សមានគំនិតល្អិត

៦ មនុស្សដឹងពាក្យដែលគួរស្តី

ព្រះរាជាតាំងសេនាបតី គូររើសមនុស្សប្រកបដោយអង្គ៩

១ មនុស្សមានប្រាជ្ញា

២ មនុស្សដឹងទីជ័យភូមិ

៣ មនុស្សមិនចោលគ្នា

៤ មនុស្សដឹងកងពល ពាហនៈលំបាក

៥ មនុស្សប្រកបដោយព្យាយាម

៦ មនុស្សត្បូញត្បាញ

៧ មនុស្សអត់ធន់

៨ មនុស្សសុខទុក្ខនឹងពួកខ្លួន

៩ មនុស្សមានចំណេះ

ព្រះរាជានិងតាំងរើសមនុស្សសេវាការប្រកបដោយគុណ៧

១ មនុស្សដឹងអធ្យាស្រ័យម្ចាស់

២ មនុស្សស្អាត

៣ មនុស្សឈ្លាសវៃ

៤ មនុស្សប្រព្រឹត្តធម៌

៥ មនុស្សចេះគង្គិរជាច្រើន

៦ មនុស្សលោភតិច

៧ មនុស្សមិនភ្លេចស្មារតី

ព្រះរាជានិងតាំងក្រុមរាំងត្រូវដើមនុស្សប្រកបដោយអង្គ៧

១មនុស្សចេះរក្សាខ្លួន

២មនុស្សស្មោះត្រង់

៣មនុស្សឈ្លាសភាសា

៤មនុស្សត្រេកអរក្នុងចម្ង

៥មនុស្សចេះសិល្បសាស្ត្រ

៦មនុស្សប្រកបដោយក្រកូល

៧មនុស្សកោតខ្លាចម្ចាស់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

១ មនុស្សមានវិចារណបញ្ញា

២ មនុស្សម្ចាស់មានវេលាមិនធុញទ្រាន់

៣ មនុស្សស្បែកស្លេក

៤ មនុស្សមានសេចក្តីគិតអានច្រើន

ព្រះរាជាប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៦

- ១ មានសម្ព័ន្ធមិត្តអាចញាំញីបរបក្ស ហើយរាងវែក្នុងការរណ៍រង្គ កាច់បង់នូវកលនៃបរបក្ស ហើយជាទីពឹងនៃប្រជាជន
- ២ ទ្រង់រំលឹកនូវការងារទាំងពួង
- ៣ ចេះធ្វើបរបក្សបាត់បង់ដោយយុត្តិធម៌
- ៤ មានព្រះហឫទ័យភ្លៀវភ្លា និងព្យាយាមច្រើន
- ៥ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន
- ៦ ទ្រង់ព្រះប្រាជ្ញាជ្រាបការវិនាស និងចម្រើន

អ្នកប្រកបដោយអង្គ៨ទើបធ្វើមន្ត្រីបាន

១ បានស្តាប់មកច្រើន

២ មានសីលគុណ

៣ មានព្យាយាមច្រើន

៤ ធ្វើរាជការរួចឆាប់

៥ មានកម្លាំងច្រើន

៦ លោភតិច

៧ មានរូបជាទីស្រឡាញ់

៨ ស្មើវត្តា

ខ្លែងហើរត្បិតខ្យល់	នាយថ្កើងដ្បិតពល
រក្សាសុខ	ទ្រព្យគង់ដ្បិតស្រី
ចេះសំចៃទុក	ផ្ទះធំស្រណុក

ដ្បិតភរិយាជា។

ចង់បុណ្យបានបាប	ចង់ចង់លាភ
រែងបាត់ធនទៅ	មានបាត់មិត្ត
ឥតអ្នកជាដៅ	ក្រេវក្រោធឈោរយៅ

រែងបាត់អង្គ។

ព្រះបាទ អង្គឌួង

អស់ប្រុសទាំងឡាយ	ចូរចាំអធិប្បាយ
ច្បាប់នេះជាត្រឹម	ទុកគ្រប់ប្រុសប្រាណ
កុំមានកន្តើយ	មានប្រពន្ធហើយ

ជាសុខសម្រាន្ត។

មួយគឺថ្កើ	ហៅប្រើស្រី
នឹងប្រពន្ធមាន	ពាក្យទង់ពីរោះ
ស្មើស្មោះដោយក្បាច់	សរសើររាប់អាន

តាមសំណូមពរ។

មួយគឺប្រពន្ធ	ខុសឆ្គងស្រាលធ្ងន់
កុំជេរផ្កាសា	ទាត់បាត់រៀលដំ
ដូចខ្ញុំអាត្មា	កុំស្តីដើមថា

ឲ្យសាយសំណូមពរ។

មួយគឺបានធន	ប្រគល់ប្រពន្ធ
ទុកដាក់រណ្តាប់	ទាំងគ្រឿងអាហារ
ជាការស្រឡាត់	រៀបចំសម្រាប់

ថែទាំរក្សា។

មួយគឺកុំផ្លាស់	កុំខំតែបង់
កើតកូនហើយថា	ប្រពន្ធសុខចិត្ត
ធាតុប្រាជ្ញា	រូសរកទ្រព្យ

សម្រាប់ផង។

មួយគឺចាប់	ស្រឡាញ់ខ្លាច
កុំជិនណាយហោង	បើមានប្រពន្ធ
ទៀតកុំប៉ុនប៉ង	ស្រឡាញ់ស្នេហ៍ស្នង

ឲ្យមិនឡើយ។

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត

កើតមកជាកូនប្រុសត្រូវតែខំប្រឹងបំពេញករណីយកិច្ច

លុះត្រាតែបានសម្រេច។

ការធ្វើមិនទាន់ស្រេច កុំអាលប្រញាប់ពេលអួត។

ច្បាប់ល្បីគន្លឹ

ម៉ែឪមានគុណ	គុណមានទម្ងន់
ធ្ងន់ដូចប្រើថង់	គ្មានអ្វីនឹងសង
គុណលោកទាំងថ្វី	មាសប៉ុនគីរី

ថ្លៃពុំស្មើហោង។

វិគ្រុបាធាយ	គូទុកដូចម្តាយ
ឪពុកយើងផង	ប្រិតប្រៀនប្រដៅ
ដោយនៅគន្លង	ពុំឆ្កាំឆ្កង

នឹងច្បាប់សាលា។

កុំឆ្អឹងអាងបុណ្យ	ស្រដីទង់
ពេលពាក្យពីរោះ	ខ្លួនអ្នកនឹងឆ្អឹង
នឹងឡើងសក្តិយស	កុំឆ្អឹងតនាំឈ្លោះ

ញុះញង់អ្នកធំ។

កុំស្អប់អ្នកតូច	បើមើលគ្នាខ្លួន
គួរគិតប្រមិម	ទោសគ្នាតិចតួច
ផ្អូចឡើងជាធំ	ផ្អែងពូតជាដុំ

ផ្អុំឆេះជាភ្លើង។

ច្បាប់រាជរេត

ទាហានឆ្អឹងដ្បិតសឹក

ធ្វើស្រែដ្បិតទឹក

ត្រឹកពលព្រោះបាយ

សិស្សប្រាជ្ញដ្បិតគ្រូ

ធរពោលដំរាយ

ពលឆ្អឹងត្បិតនាយ

ហ្នឹកហ្និនខៈខំ។

គតុគន្ធបញ្ញាមា មណីចិន្ដា

លក្ខណៈរបស់មេតាមទ្រឹស្តីព្រះពុទ្ធសាសនាទាំង១០យ៉ាង

១ ថេរោ តេជ្ឈ អ្នកដឹកនាំគួរជាមនុស្សដែលមានវ័យច្រើន មានការពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការយូរ។

២ សីលវា គោរពតាមច្បាប់ តាមវិន័យ មិនព្រមប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់ ជាអ្នកមានកាយវាចារល្អប្រពៃ មិនមានស្លាកស្នាម ខាងអំពើទុច្ចរិត។

៣ ពហុស្សគោ ជាអ្នកចេះច្រើន មានចំណេះវិជ្ជាខ្ពស់

៤ ស្វាគតបាជិមោក្ខោ ដឹងគោលច្បាប់ គោលវិន័យ ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ។

៥ អធិករណសមុប្បាទរូបសមកុសលោ ជាអ្នកឆ្លាតពូកែក្នុងការរំងាប់ការទាស់ទែងក្នុងសង្គម។

៦ ធម្មភាមោ ចូលចិត្តគោរពច្បាប់ គោរពធម៌ យកធម៌ជាធំ ស្រឡាញ់ការចេះដឹង។

៧ សន្តុដ្ឋោ មិនលោភលន់ មិនខ្លះខ្ចាយ

៨ ឈានលាភី មានសុខភាពចិត្តល្អបរិបូណ៌ មិនងាយខឹង

៩ បាសាទិកា មានកិរិយាមារយាទគួរអោយជ្រះថ្លា

១០ អនាសវចេតោវិមុត្តិបញ្ញាវិមុត្តិ ចេះគ្រប់គ្រងខ្លួន មិនជាប់ជំពាក់នឹងសរសើរ និន្ទា បានលាភ អត់លាភបានយសសក្តិបានសុខ និងទុក្ខ។

១ សុត្តៈ ការរៀនឬស្តាប់ចេះចាំទាំងផ្លូវលោកផ្លូវធម៌ ខាងផ្លូវលោក គឺការចេះដឹងនូវ វិជ្ជាទាំង៥ប្រការគឺ៖ ១ នីតិវិជ្ជា ការចេះដឹងខាងផ្លូវច្បាប់សម្រាប់លោកសម្រាប់ សាសនា ស្គាល់កិច្ចកលឧបាយគ្រប់យ៉ាងតាំងពីអក្សរសាស្ត្រជាដើមឡើង។

២ វេទវិជ្ជា ការចេះដឹងច្បាប់វេទបាលសម្រាប់គ្រប់គ្រងប្រទេស ស្គាល់ផ្លូវវេទប្រសាស នោបាយក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនឬប្រទេសដទៃ ដើម្បីនឹងប្រាស្រ័យចរចាទៅនានាជាតិ បានដោយស្រួល។

៣ វេទវិជ្ជា ការចេះដឹងក្នុងវេទសាស្ត្រ ស្គាល់សមុដ្ឋានដែលបណ្តាលឲ្យកើតរោគ ចេះ ដឹងក្នុងវិធីផ្សំសម្រាប់ម្សៅមេរោគ។

៤ យន្តវិជ្ជា ចេះដឹងក្នុងផ្លូវការរបស់ជាង ដែលអាចធ្វើគ្រឿងចក្រយន្តយានតាមកាល សម័យដែលលោកនិយម។

៥ យុទ្ធវិជ្ជា ការចេះដឹងក្នុងផ្លូវយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ការពារប្រទេសជាតិ។

វិជ្ជាទាំង៥ប្រការនេះ ជាវិជ្ជាខាងផ្លូវលោក។

ឯវិជ្ជាខាងផ្លូវធម៌នោះគឺ ការចេះដឹងក្នុងផ្លូវព្រះពុទ្ធសាសនា ចាំស្ទាត់ចូលចិត្តពិត ប្រាកដមិនកាន់ច្រឡំ ដូចជាចេះព្រះត្រៃបិដក ចេះប្រែសេចក្តីត្រឹមត្រូវតាមរបៀប វេយ្យាករណ៍ មានស្គាល់ប្រយោគ អានាទរលក្ខណៈ ឥត្តម្ភតៈជាដើម។

សេចក្តីចេះដឹងក្នុងវិជ្ជាការ គម្រាប្បនច្បាប់ផ្លូវលោកផ្លូវធម៌ប៉ុណ្ណោះជាដើម ចាត់ចូល ក្នុងសុត្តៈទាំងអស់ ព្រោះហេតុថាការចេះដឹងដែលកើតមកអំពីការរៀនការស្តាប់។ សុ តៈដូចបានពោលមកនេះទើបចាត់ថាជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ។

៦ ចាកៈ ការបរិច្ចាគលះបង់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ដើម្បីសាងសាធារណៈ
ប្រយោជន៍មានវិហារ កុដិ សាលា មន្ទីរពេទ្យ ជីកស្រះ លើកថ្នល់ សង់ស្ពាន ធំ
ប្រទីបចង្កៀងគោម ធំប្រដាប់សម្រាប់សិក្សារៀនសូត្រដល់ជនទូទៅ ទើបចាត់ជាទ្រព្យ
ដ៏ប្រសើរ។

៧ បញ្ញា គឺធម្មជាតិម្យ៉ាងដែលមានសេចក្តីឈ្លាសវៃ ស្គាល់ហេតុស្គាល់ផល បាប
បុណ្យគុណទោស ស្គាល់ហេតុនាំចំរើននិងវិនាសទាំងបច្ចុប្បន្នទាំងអនាគត ចេះ
រក្សាខ្លួនបានដោយសុខស្រួលនៅក្នុងលោកចាត់ជាលោកិយប្បញ្ញា បញ្ញាដែលឆ្លង
ចាកលោក បានដល់មគ្គផលនិព្វានចាត់ជាលោកុត្តរប្បញ្ញា។ ផ្លូវដែលនាំឲ្យកើតបញ្ញា
មាន៣យ៉ាងគឺ៖ ការស្តាប់ហៅថាសុតៈ១ ការគិតហៅថាចិន្តៈ១ ការអប់រំហៅថា
ភាវនា១។

បញ្ញាដែលបានពោលមកប៉ុណ្ណេះ ទើបចាត់ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ។

ធម៌ទាំង៧ប្រការមានសទ្ធាជាដើម បានជាលោកឲ្យឈ្មោះថាអរិយទ្រព្យនោះព្រោះជា
របស់បិតមេរ្តាបង្កប់ខ្លួន មិនចេះវិនាសសាប

សូន្យដោយប្រការផ្សេងៗឡើយ ចំពោះអត្ថិភាពក៏មិនអាចឆាប់នេះបាន ទោះបីអំពើ
ចោរកម្ម ក៏មិនងាយនឹងឆក់ដណ្តើមកើត។

បុរសស្រ្តីណា មានអរិយទ្រព្យ៧ប្រការនេះ លោកអ្នកប្រាជ្ញ មានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
ដើម ពោលថាការរស់នៅនៃជនទាំងនោះឈ្មោះថាការរស់នៅប្រកបដោយប្រយោជន៍
មិនមែនជាជីវិតរស់នៅឥតអំពើឡើយ។

ភាសិតបុរាណ

នារីបង្កើតក្រក់ក្រៃ

តែមានយាងផ្លូវចិត្តសោភា

វិសេសជាងស្រីល្អបា

ចិត្តលោភមិនល្មមនឹងកាមរោគ។

នៅមូលបង់ប្អូនកូនប្រពន្ធ

ផ្ទុមចិត្តធ្ងន់កុំអាលជេរ

បើឃើញខ្លះខ្ជិលនៅទំនេរ

កុំស្ងៀមទេដាស់តឿនទៅ។

